

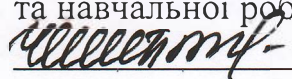
Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Загальноуніверситетські кафедри

Кафедра музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

І. ЧХАТАРАШВІЛІ-
ПЕТРАШ

« 31 » 08 2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СЦЕНІЧНИЙ СПІВ»

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

спеціальність _____ 026 Сценічне мистецтво _____

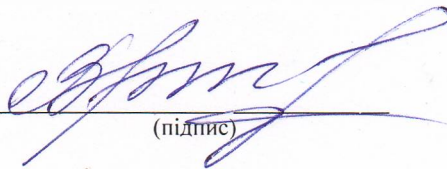
освітня програма _____ Акторське мистецтво театру ляльок (III курс) _____

Розробник: Вальчук Лада Дмитрівна, старший викладач, кафедра музичного виховання.

Викладач: Вальчук Лада Дмитрівна, старший викладач, кафедра музичного виховання.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музичного виховання протокол від «26» серпня 2026 року №10

Завідувач кафедри

(підпис)

Валентина МУСІЄНКО

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Доцент, доктор мистецтва,
заслужена артистка України

(підпис)

Тетяна СІЛЬЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова	
Курс	III	
Семестр	5	6
Кількість кредитів -	2	3
Загальний обсяг годин -	60	90
	Практичні	
	16	30
	Індивідуальні	
	7,5	7,5
	Самостійна робота	
	36,5	52,5
Вид підсумкового контролю	—	іспит

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - засвоєння студентами основних теоретичних та практичних положень курсу, необхідних для професійної та загальноосвітньої підготовки, для формування та розвитку багатогранної акторської особистості. Вільне володіння співочими можливостями голосу та його адаптація до потреб **театру ляльок**. Оволодіння дієвим словом у співі; набуття вокально-виконавських навичок; виховання музично-естетичних смаків.

Завдання - практичне застосування набутих знань, зокрема – підготовка до грамотного прочитання та фіксації нотного тексту, влучної інтерпретації музичного твору, а також вірного розуміння музики різних епох та стилів.

Оволодіти прийомами вокальної техніки, емоційно-динамічною виразністю звуку на основі професійного дихання, сформувати вокальні навички.

Розширити музичні уявлення, відчувати музичну форму цілого твору, розвиток та завершеність окремих фраз, кульмінацію.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

РН 1- основні якості музичного звуку, існуючі системи позначення висоти звуків, ключі «Соль», «Фа»;

РН 2- що таке метр і ритм, музичний розмір; правила групування тривалостей та

особливості групування у вокальній музиці;

РН - оволодіння співацькою позицією, диханням, вокальним звуком;

РН 4 - набуття початкових навичок сольного та ансамблевого співу.

РН 5 - акторський спів у театрі ляльок; розуміння що акторський спів у театрі

ляльок - це активне музичне творення: сольного співу, ансамблевого, з акомпанементом або a cappella;

РН 6 - почуття ритму і музичного слуху у поєднанні співу і синхронного руху ляльки у загальному темпоритмі лялькової вистави;

РН 7 - засоби вирішення художніх задач за допомогою інтонаційно-сміслового аналізу вокально-музичного твору у контексті ляльковій вистави;

РН 8 - володіти чистотою вокальної інтонацією та правильним звукоутворенням ,

широкою тембральною палітрою вокального голосу, а також вмінням наділити ляльку образною голосовою відповідністю;

РН 9 - володіти образною голосовою імітацією.

РН 10 - створення вокально-сценічного образу дієвим співом актора-ляльководи,

художнім інструментом якого є лялька і вокальна майстерність актора, у межах лялькової вистави

РН 11 - бути готовим до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку, спрямовувати свої вміння на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності, прагнути до особистісно - професійного лідерства та успіху

РН 12 - мати здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- та відеоматеріал, для професійної діяльності.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
III курс / 5 семестр:							
Тема 1. Підбір матеріалу для курсової роботи «Вертеп». Розробка та підготовка музичних номерів до курсової роботи	20			5		2,5	12,5
Тема 2. Елементи музичного синтаксису.(поглиблення теми).	20			5		2,5	12,5
Тема 3. Вокально-художня мова. Різноманітні вокальні техніки й прийоми.	20			6		2,5	11,5
Разом	60			16		7,5	36,5
III курс / 6 семестр:							
Тема 4. Вокально-технічні та музично-виконавські завдання.	30			10		2,5	17.5
Тема 5. Вокальна робота над художнім виконанням твору.	30			10		2,5	17.5
Тема 6. Специфіка музичної інтерпретації . Акумуляція художньо-виконавських умінь та навичок.	30			10		2,5	17.5
Разом	90			30		7.5	52.5
УСЬОГО	150			46		15	89

3. Програма навчальної дисципліни

III курс (5, 6 семестри)

Тема 1. Підбір матеріалу для курсової роботи «Вертеп». Розробка та підготовка музичних номерів до курсової роботи.

Основні поняття/ключові слова: Традиційні пісні, що прославляють Різдво та народження Ісуса, виконувалися під час перебігу різдвяної історії, колядки, щедрівки, акапела; Канта (або церковний спів); пісні-діалоги ;урочисті мелодії.

Рекомендована література (основна/додаткова): 1, 5.

Тема 2. Елементи музичного синтаксису(поглиблення теми).

Основні поняття/ключові слова: мотив, фраза, позиція; музично-пластична єдність; злитість і роздільність; повторна та неповторна будова; субмотив.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 3. Вокально-художня мова. Різноманітні вокальні техніки й прийоми.

Основні поняття/ключові слова: виконавська майстерність; художній образ; вокальне мистецтво, художньо-творчий процес; важко розмежувати технічну та художню складову; вокальна творчість є частиною величезного пласта музичного мистецтва і музичної культури; об'єктивно-пізнавальні та суб'єктивно творчі початки; належить внутрішньому, «ілюзорному» світу твору.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 4. Вокально-технічні та музично-виконавські завдання.

Основні поняття/ключові слова: художній образ, творча уява, вокальний твір, сольний спів, музичне мистецтво; сучасне трактування вокального процесу; емоційний настрій людини; спеціальні творчі завдання; процес співу, як глибинний пласт людських емоцій; спів – це складний психофізіологічний процес.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 5. Вокальна робота над художнім виконанням твору.

Основні поняття/ключові слова: виконавське мистецтво, яке пов'язане насамперед із відтворенням та створенням художніх цінностей; вокальне мистецтво – особливий вид мистецтва у ньому поєднуються три складові: ідея, закладена автором музики, ідея автора тексту і, нарешті, діяльність виконавця, який повинен висловити те, що закладено створено, або задумано поетом і композитором.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 6. Специфіка музичної інтерпретації. Акумуляування художньо-виконавських умінь та навичок.

Основні поняття/ключові слова: художній образ, творча уява, вокальний твір, сольний спів, музичне мистецтво; художнє трактування твору і вокальна культура; суть музично-виконавської діяльності; емоційно-смысловий зміст; характер музики; її емоційний сенс; емоційно-яскравий музичний образ; індивідуальний досвід розуміння та переживання музики.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Формування поняття співацького еталону. Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту. Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок. Реалізація цих елементів в рамках стилю та художнього напрямку певної епохи (класичний, романтичний, сучасна музика, естрада, джаз) та композиторського стилю. Аналіз жанру, стилю та художнього змісту твору. Ознайомлення з різними жанрами вокальної музики. Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу. Виразні елементи ансамблевого та сольного співу. Продовжується систематична робота по закріпленню набутих вокальних навичок та оволодіння більш складними прийомами вокального голосоведення. Ускладнюються вокально-технічні та музично-виконавські завдання. На цей час в основному завершується робота над розвитком діапазону співочого голосу, закріплюється однорідне кантиленне звучання, рухливість голосу та вміння користуватися різними динамічними відтінками. До виконання обираються нескладні арії. Робота артикуляційного апарату доводиться до автоматизму.

Перед студентом повинні ставитися задачі образного вираження. На цей час викладач зобов'язаний розкрити студентам принципи інтонаційно-сміслового аналізу вокального твору:

- музичної форми;
- логіки побудови музичної фрази;
- визначення кульмінації твору, взаємодії мелодії й слова;
- навчити студента чітко вирізняти головне і другорядне у формуванні музичного твору та його значення в цілому в контексті лялькової вистави.

VI семестр - завершальний у навчанні сценічного співу.

На кінець VI семестру можливий спів з лялькою.

4. Методи навчання

Практична та індивідуальна робота зі студентами.

Індивідуальні заняття – проводяться з усіма студентами окремо з урахуванням їх природних можливостей з метою розкриття індивідуальних творчих здібностей. Відвідування занять проводиться за окремим розкладом, затвердженим деканом факультету.

Практичні заняття – проводяться для детальнішого розгляду окремих завдань, визначених робочою програмою з метою формування навичок та їх практичного застосування.

5. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
	III курс		

1.	Підбір та робота по опануванню музичним матеріалом для курсової роботи.	Самостійне відпрацювання	Оцінювання не передбачене
2.	Загальне поняття про музичні жанри та форми. Робота над вокалізами.	Самостійне відпрацювання	Оцінювання не передбачене
3.	Виконувати попередні завдання. Опанувати термінологію музичного мистецтва.	Самостійне відпрацювання	Оцінювання не передбачене
4.	Пошук та підбір музичного матеріалу для іспиту. Осмислення репертуару та підготовка його до іспиту.	Самостійне відпрацювання	Оцінювання не передбачене
5.	Особливості звучання та співу естрадної та джазової музики.	Самостійне відпрацювання	Оцінювання не передбачене
6.	Ознайомлення з історією музичного матеріалу, його інтерпретацією, різними виконаннями. Відвідування музичних вистав та концертів.	Самостійне відпрацювання	Оцінювання не передбачене

6. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль – відпрацювання тем.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Для визначення рівня оволодіння студентами навчальним матеріалом та оцінювання їх академічних досягнень застосовуються наступні критерії:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Творчий рівень. Студент вільно володіє своїм голосом на підставі вивчення музично-вокального матеріалу, виявляє рівень майстерності актора-співака, творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.	20
Високий рівень. Студент непогано володіє своїм голосом, виявляє достатній рівень майстерності актора-співака, володіє навчальним матеріалом в обсязі програми дисципліни на творчому рівні.	16
Достатній рівень. Студент володіє своїм голосом у достатній мірі, виявляє достатній рівень майстерності актора-співака, володіє навчальним матеріалом в обсязі програми дисципліни на творчому рівні, проте допускає багато неточностей.	12
Задовільний рівень Студент володіє своїм голосом у достатній мірі, виявляє достатній рівень майстерності актора-співака, володіє навчальним матеріалом в обсязі програми дисципліни, проте допускає багато неточностей.	8
Низький рівень. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно. Студент не володіє своїм голосом .	4

Підсумковий (річний) контроль здійснюється на практичних індивідуальних заняттях та з урахуванням виступу під час відкритого заліку.

Контрольні завдання не передбачені програмою.

Оцінювання самостійної роботи не передбачене програмою.

Підсумковий іспит з музичного виховання проводиться наприкінці 6 семестру в присутності викладачів інших кафедр за програмою:

- пісня або романс з вистави, мюзиклу, кінофільму, лялькової вистави;
- пісня, дует (з вертепною або тростяною лялькою, лялькою-маріонеткою);
- арія, дует, ансамбль.

При складанні програми екзамену викладач виходить з музично-вокальних і творчих можливостей студента, враховуючи його індивідуальні акторські особливості.

Для всебічної оцінки до програми показу включаються вокальні твори, здатні виявити володіння вокальним голосом і ступінь розвитку естетичних, музичних і творчих здібностей студента. Бажано, щоб іспит проходив у театралізованій формі, для чого необхідно співпрацювати з викладачем майстерності актора та майстра-ляльководи.

До програми залучаються:

- українська народна пісня в обробці композитора;
- пісня або романс з кінофільму, лялькової вистави;
- пісня, дует (з вертепною або тростяною лялькою, лялькою - маріонеткою);
- класичний або сучасний романс, пісня іноземною мовою;
- арія, дует, ансамбль, сцени з музичних вистав, мюзиклів, мультфільмів, лялькових вистав у різних системах ляльок.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі :

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відвідування практичних занять (0,5 б. х 5 занять за тему)	15
Відвідування індивідуальних занять (0,5 б. х 5 заняття за тему)	15
Відпрацювання тем (1 тем)	5
Іспит	До 40
Сума балів	100

Критерії оцінювання	Кількість балів	Всього
Відвідування практичних занять, за тему(0,5 б. х 5 занять за тему)	2,5	15
Відвідування індивідуальних занять, за тему(0,5 б. х 5 занять за тему)	2,5	15
Відпрацювання тем (1 тем)	5	30
Іспит		40
Сума балів		100

Оскільки контроль навчального процесу за своїм змістом і конкретними завданнями є багатошаровим, він не може бути у всіх випадках однаковим і характеризується різноманітністю форм і методів.

При здійсненні контролю враховується не лише специфіку викладання дисципліни або особливості навчальної групи студентів, а й індивідуальні особливості, досвід, здібності кожного студента. Це означає, що будь-які прояви шаблону і трафарету у здійсненні контролю можуть негативно позначитися на його результатах.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

III курс / 5, 6 семестри:

За результатами поточного контролю та самостійної роботи							Сума балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	іспит	
10	10	10	10	10	10	40	100

8. Рекомендована література

Базова

1. Голос людини та вокальна робота з ним : монографія (2010). Авт. колектив: Стасько Г. Є., Шуляр О. Д., Сливоцький М. Ю. та ін. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського нац. університету імені Василя Стефаника, 336 с.

2. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу. / І. Вілінська. – К.: «Музична Україна», 1989.

3. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Н. С. Можайкіна // Хрестоматія: навчальний посібник. – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 3 примірники).

4. Овчаренко Н.А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально - педагогічної діяльності: теорія та методологія : монографія / Н.А. Овчаренко. – Кривий Ріг : Вид. Р.А. Козлов, 2014. – 400 с.

5. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : КДПУ, 2005. – 80 с.

6. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник / Ю. Є. Юцевич. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.

7. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу Ю.Є. Юцевич. – Київ, 1998. – 160 с.

Допоміжна

1. 1.Антонюк В. Г. Постановка голосу / В. Г. Антонюк // Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. – К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.

2. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. – 116 с.

3. Мережко Ю. В., Шепеленко Г. Б. (2020). Вокальні твори українських композиторів кінця XIX – початку XXI століття: навч.-метод. посібник для студентів ВЗО. Київ: Інтерсервіс, 180 с.

4. Мережко Ю.В., Петрикова О.П. Творча спадщина українських композиторів кінця XIX - початку XX століття: Вокально-виконавський аспект // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. – К. :Міленіум, 2019. - №1. – С.354-358.

5. Мережко Ю.В., Петрикова О.П. Формування вокально-сценічної майстерності у майбутнього співака-початківця на заняттях з вокалу //Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України XXI століття: Зб. матеріалів Міжн. наук.- творч. конф., Одеса, Київ, Варшава, 25-26 квітня 2017р. – К.:НАКККиМ, 2017. – С.158-161.

6. Мережко Ю.В., Петрикова О.П., Леонтієва С.Л. Вокально-виконавська підготовка майбутніх артистів-вокалістів у вищій школі на основі міждисциплінарної інтеграції // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, V(23), I.: 139, 2017. – Budapest, 2017. – С.71-73.

7. Овчаренко О. А. Основи вокальної методики : наук.-метод. посіб. /Н. А. Овчаренко; Криворіз. держ. пед. ун-т.–Кривий Ріг: Вид. дім, 2006. – 116 с.

8. Панченко Г. Розвиток творчих здібностей студентів у процесі вокальної підготовки. Методичні рекомендації для студентів, магістрантів за фахом “Вокал” (академічний, естрадно-джазовий) факультетів мистецтв та художньої освіти, учителів музики загальноосвітніх та альтернативних шкіл. – Мелітополь: МДПУ, 2007. – 32 с.

9. Панченко Г. Деякі питання розвитку творчої активності студентів в класі постановки голосу // Актуальні проблеми музично-естетичного виховання особистості: Зб. наук. праць.–Мелітополь: МДПІ, 1997.– С. 87-91.

10. Петрикова О.П. Навчальний вокальний репертуар як засіб формування фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : Збірник наукових праць. – Вип. 24 (29). – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2018. – С.38-44.

11. Петрикова О.П. Педагогічний репертуар у процесі формування національної самосвідомості майбутнього викладача вокалу. / О. П. Петрикова // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття : матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф., 14-15 квіт. 2016 р. – К.: Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 752 с. – С. 115-121.

12. Петрикова О. П., Юдін А. А. Музична культура і духовність як чинники розвитку сучасного суспільства // Молодий вчений. - 2019. - №3. – С.76-80.

13. Попелюк М. В. Робота артикуляційного апарату під час співу : методичні рекомендації для студентів-вокалістів мистецьких закладів / М. В. Попелюк. – Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2012. 37 с.

14. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання] / Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. – Умань: РВЦ «Софія», 2015. – 108 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2).

15. Стасько Г. Є. Психотехніка співу у вокальній педагогіці : [монографія] / Галина Стасько. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2011. –175 с.

16. Хоменко А. Б. Постановка голосу : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу / А. Б. Хоменко, В. І. Коробка, В. М. Курсон, Н. В. Крутько. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І.Шамо,18/2;1 примірник).

9. Інформаційні ресурси

1. Антонюк В. Г. (2007). Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. К.: ЗАТ «Віпол». 174 с. Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk722654.pdf>
2. Зарицька А. А., Зарицький А. О. (2016). Емоційність як основа професійної компетентності майбутнього співака-вокаліста. Зб. наук. праць Херсонського держ. університету. Педагогічні науки. Вип. 74(3), т. 3, с. 30–33. URL:http://www.ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_74/part_3/8.pdf.
3. Микиша М. (1971) Практичні основи вокального мистецтва. К. 97с. [Електронний ресурс]: Режим доступу : <http://www.libex.ru/detail/book636808.html>.
4. Петрикова О.П.. «Особистісно орієнтована технологія формування педагогічної саморефлексії майбутніх учителів музичного мистецтва» // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: Збірник наукових праць. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2022. Вип.80. Т.2.- С.120-124. http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/80/part_2/23.pdf
5. Петрикова О. П.. Методика формування вокальної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: Збірник наукових праць. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2021. Вип.76. Т.2.- С.184-188. http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/76/part_2/34.pdf
6. Петрикова. О. П., Румянцева С. В. Значення вокальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі фахової діяльності в вищій школі // Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах: Збірник наукових праць. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020.Вип.73. Т.2. - С.143-146. http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/index.php/archiv?id=133http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/73/part_2/29.pdf
7. Yuliia V. Merezko, Dmytro A. Lievit, Oksana P. Petrykova, Svitlana V. Gmyrina, Mariia S. Kasianchuk. Experimental and Research Verification of the Methodology of Forming the High School Students' Artistic Taste for the Vocal Heritage (Late XIX-Early XX Century) // International Journal of Learning, Teaching and Educational Research,-Vol. 19, No. 4, pp. 309-321, April 2020. <http://ijlter.org/index.php/ijlter/article/view/2119/pdf>.